

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre . . . 2 kor.
Fél évre . . . 4

Egész évre . . . 8 kor.
Egyes szám ára . . . 20 fil.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz küldendők.
Hirdetések, valamint nyilvtéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

Vajudások.

Már tizenhét esztendőjénél is több, hogy a Zsilvölgy lakossága minden követ megmozdítani ügyekszik, hogy Petrozsény székhellyel járásbírságot kapjon. Pár évvel ezelőtt küldöttségileg nyújtotta át kérelmét, melyben részletesen felvett sorolva, hogy a puji járásbírság ügyforgalmának legnagyobb részét a zsili lakosság adja; ki volt tüntetve, hogy mily hátrányos az itteni rendezetlen birtokviszonyokra a telekkönyvi hatóságnak hátszegi székhelye.

Az illetékes forumok mindenütt a legnagyobb szeretetreméltósággal s a legbiztosabb szépígéretekkkel bocsájtották el a küldöttséget. Ép így jártunk az adóhivatal felállításának kérdésével is. A szép szó megmaradt ígéretnek s alig hisszük, hogy csak egy lépéssel is közelebb volnánk a megvalósítandó célhoz.

Az egész lakosságnak imminens érdeke, hogy a nagy áldozatokkal létesített s mai napig fentartott gymnasiumát biztosítottnak lássa. Ennek első feltétele, hogy a nyilvánossági jogot megkapja, mert enélkül tanárainak nem biztosíthatja a nyugdíjat s így évről-évre változnak képesített jeles tanáraink. Áldozatkész egyének és testületek ez ideig több mint 23 ezer korona alapítványt tettek, hogy már a tavaszon hozzá lehessen fogni az iskola építéséhez, az építő anyagokról is gondoskodott a felügyelő bizottság, de a kincstártól — a folytonos ígéretek dacára sem kaphatjuk meg a kívánt telket. Hol oly nagy az áldozatkészség mint a Zsilvölgy lakosságánál ott a cul-

tusminiszter mondása szerint a hona alá kell nyulni a törekvésnek s megadni azt az állami segítséget, mely nélkül az intézet meg nem állhat, mert a közönség képtelen további áldozatokat hozni, annyira képtelen, hogy csaknem többsége van azon nézetnek: Ha az állam a mi algymnasiumunkat sem állami kezelésbe venni nem akarja, sem annak végleges biztosítására a még szükséges anyagi segítséget megadni nem képes, bocsássuk szélnek az iskola 84 tanulóját s szüntessük meg az intézetet. A vérmesebb reményűek még küdenek és remélnek.

Minden szakbeli ember tisztában van azzal, hogy a köszénbányászat oly lendületet vett hazánkban, hogy azoknak évi jövedelme s alkalmazott munkásainak száma jóval felül haladja a fémbányászatot s míg ennek altisztjei több állami intézetben képeztek, a szénbányászat altisztjeinek képzésére csak egyetlen iskola van Pécsen, honnan minden két évben 15—16 jelölt kerül ki, holott csak a petrozsényi üzemnél több mint hatvan altiszt van alkalmazva. Nem lévén az országban képzett ember, vagy külföldieket vagy néha irni olvasni is alig tudó egyéneket kénytelenek alkalmazni. Ha a petrozsényi bányaigazgatóság, mely méltán elismert hazafisága, — abban a kényszerhelyzetbe van hogy így járjon el, mennyivel inkább alkalmaznak külföldieket a többi bányaságok, joggal hivatkozván a kényszerűségekre. A pénzügyminiszter be is látja egy második, köszénbányász altiszteket képző iskola felállításának szükségét s meg is ígérte, hogy azt Petrozsénybe teszi s már ez év szeptemberében megnyílik az I-ső osztály, de a mai napig annak megvalósítására semmi lépés sem történt.

Nagy lelkesedéssel és buzgósággal indítottuk meg a mozgalmat, hogy a bányászati kongresszus alkalmából ipari és mezőgazdasági kiállítást rendezzünk. Minden érdekelt tényező megígérte pártolását és hozzájárulását, de mint tudva van a bucsut pénzzel járják. Az ipartestület a magáidejében kérvénnyel járult a minisztériumhoz, hogy a szükséges anyagi segílyt adja meg. Az aradi kereskedelmi és iparkamara a legmelegebben ajánlotta a kért segíly megadását, de válasz ez ügyben mai napig sem érkezett; pedig, ha a költségvetés letárgyalását és szentesítését várják oda fenn, hogy a kért segílyt abból adhassák meg, akkor ne neked kiállítás, befellegzett annak már akkorra. Hogy mindezen törekvéseinket s azoknak sikertelenségét nagyjából ép most emlegetjük, annak oka abban rejlik, hogy Petrozsény közönsége értesülvén Dr. Chorin Ferencnek a Salgó-Tarjáni bányatársulat Elnök igazgatójának a főrendház tagjává történt kinevezéséről, tekintve azon elévülhetetlen érdemeket, melynek fogva az ő böcs kormányzata alatt működő társulat Petrozsénynek nem csak ipari fejlődését, hanem kulturális előmenetelét is nagyban előmozdította, Andreics János bányatanácsos fáradhatatlan buzgósága és tevékenysége melylyel községünk minden ügyét oly páratlan lelkesedéssel munkálja, az ő bátorítása és hozzájárulásával történt, elhatározta, hogy Dr. Chorin Ferenc ő méltóságát diszpolgárrá választja, s örömeinek és tiszteletének egy küldöttség által ad kifejezést. Egersmind ünnepélyesen meghívja a Bányászati kongresszusban való részvételre s felkéri, hogy a kongresszus tartama alatt a házigazda tisztét elvállalni kegyeskedjék.

„Petrozsény és Vidéke” tárczája.

A flört.

Egy farsangi táncestélyen találkoztak először; ott látta meg Dénes a szerényesen öltözött egyszerű leányt az elegáns urak és hölgyek pompájának ríktó keretében. Nem volt feltűnő szépség, sem amolyan rendkívüli megjelenés; de fiatal volt, finom arczlával és mosolygó szemekkel, a melyekből az ifjuság zománca ragyogott. Egy barátja mutatta be a leánynak. Leményi Irma volt a neve; szülei egyszerű kereskedők voltak, férjét kerestek számára a táncmulatságokban. Mint szegény leány, akinek erényén és szépségén kívül nincs más hozománya, szívesen látta Dénes közeledését. Az első keringő után, melyet együtt lejtettek, a fiatal ember jelkét máris megérintette a szerelem lehetete, mely a kék szemek mosolyából kiáradt.

Ez estély óta alig volt nap, hogy ne találkoztak volna valahol — olykor valóban véletlenül is, — az utcán, a boltban, a színházban. Barátokká lettek, benső bizalmasok, kik feltárlják egymás előtt titkaikat, vágyodnak egymás látása után, hallani egymás hangját és érezni azt a megnevezhetetlen poétikus valamit, a mi két ifju lény egyesülését besugározza. Három hónap után már úgy érezték, mintha örök időktől fogva együtt bolyongtak volna az élet útjain.

Egy este midőn Dénes épen a lámpáját készült meggyújtani, szobája ajtaján valaki kopogtatott. Sietve nyitotta ki az ajtót, a lépcsőház homályába egy nő silhouetteje tűnt eléje.

— Én vagyok! Milyen meglepetés . . . Ugy-e nem várt?

A fiatal ember alig talált szavakat meglepetésében.

— Irma! . . . Itt? . . . Milyen ötlet!

Ekkor a leány már bent volt a szobában, lassan lehuzta a kesztyűt, letette a kalapját és mindegyre mosolyogva oda telepedett a kályha mellé.

— Hát annyira megleptem, Dénes? Pedig egyszerű a magyarázata ennek. Egy társaságban néhány nap előtt szoba került ön; egy ur pedig elárulta lakása címét . . . Azt csak nem tagadja, hogy szeretetre méltó kedvesség volt tőlem, emlékezetembe vélni azt?

Szavai oly nyugodtan esengtek, mintha a legtermészetesebb dologról volna szó. És Dénest valósággal megzavarta a nyugalom.

— Tudja-e, Irma, hogy hallatlan meggondolatlanságot követett el? Hisz kegyed az oroszlm barlangjába lépett, teljesen annak a kegyelmére bízva.

Kegyed csinos, én pedig alig harmincz éves; — ha ezt valaki megtudná! . . .

— De nem fogja megtudni senki. Különbben is én önt becsületes embernek tartom, aki nem él vissza a helyzettel. Végre pedig — tette hozzá a leány, kacajra fakadva — elég nagy vagyok már, hogy megvédhessem magam.

Ezzel kigombolta a jaquetjét, mely alól lángveres selyemből szorított termete provokálón domborodott elő. Dénes megigézve állott ott s néma gyönyörűséggel nézett a mosolygó szemekbe, mintha csak most ismerte volna fel a napfényt, mely legény lakásának homályát hirtelen beragyogta.

Irma mosolyogva tette kezét a Dénes kezére; — egy pillanatil borzongást érzett tagjain átsuhanni, a férfi tekintetének delejétől . . . aztán halkan felkaczagott.

— Ej, hát így fogadja a barátnőjét?! Meg sem kínál egy csésze theával? pedig majd meghalok a szomjúságtól . . . Mit csinált azóta, hogy utolszor láttam?

A fiatal ember hűségesen beszámolt apró cseprő ügyeivel és elmondta egész életének napi szenzációit, apró szorakozásait és küzdelmeit.

Irma hirtelen elkomolyodott és lassan elgondolva mondta.

— Milyen más az élet, ha az ember férfi. Mennyire szeretném föleserélni az én állapotomat! . . .

A lámpa gyérvilága, az esti csönd, a legénylakás poétikus egyszerűsége és a váratlan együttlét hatásában Dénes érezte, mint nyílik meg a lelke egy forró szenvedélynek. Székét oda vonta a leány mellé: kezeik lassan összefonódtak, ajkaik pedig egymáshoz forrtak édes, hosszú csokban . . .

Mikor egy óra ütése behallatszott a csendbe, Irma hirtelen felkelt, szótlan felhuzta ismét a kesztyűt, begombolta a kabátját . . . mindketten úgy érezték mintha egy szavuk sem volna egymáshoz.

— Holnapig!

E naptól fogva Irma minden délután meglátogatta barátját. Ezek a találkozások nagy változást idéztek elő életükben. Először Irma panaszkolta el hogy elvesztette a régi kedélyét, étvágyát, nyugalmát; sajátságos zsibbadt fátsultság vett erőt a lelkén, mely érzéketlenné tette minden iránt. Akkor aztán Dénes is bevalotta álmatlan éjszakáit.

Ha már ez a küldöttség Budapestre megy minden bizonynyal felhasználja az alkalmat, hogy az olyan rég a hallgatás tengerébe merült sok mindenféle — különösen ez elősorolt ügyeket, az illetékes forumokon megsűrgeti, a fölmerült nehézségeket eloszlatja s ha egyebet nem végezhetne legalább megfogja tudni, hogy az illető felsőbb hatóságok milyen nézetten vannak egyik-másik ügynek elintéztetése iránt.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Márczius 15-ike Petrozsényben.** Örömmel telt el minden jó hazafiúnak lelke látva, hogy a lelkesedés mint minden évben úgy az idén is tényleg annál az osztállynál nyilatkozott meg inpozánus módon, a mely ebben mindig elől járt: a polgárságnál. A petrozsényi járási ipartestület és a polgári olvasóköri kebeléből kiküldött bizottság derekasan megoldotta feladatát. Jollehet fizetés napja volt, a mikor úgy a kereskedő mint az iparos osztály, anyagilag nagyon érdekelve van, ezt a nem törvényalkotta napot, elébe helyezve az anyagiaknak, Petrozsényben fényvel és mindenütt zsufolt ház előtt ülték meg. A lobogódiszbe öltözött házak ablakait és kirakatait 14-én este kiviágították. Tizenötödiken délelőtt a református templomban ünnepélyes hálaadó istentiszteletet tartottak, melyen Kósa Mihály ref. pap lelkesítő szónoklata gyönyörködtette a hallgatókat. Ő tartotta délután is a Wagner-száloda nagytermében rendezett ipartestületi és polgári olvasóköri nagy népnégyelen azt a nagszabású alkalmi beszédet melynek szebbnél-szebb részletei s a kitörő viharos taps és éljenzés még most is csengnek füleinkben. Ugyan ekkor két alkalmi dalt Sandtner János precíz vezetése mellett a „Zsilvölgyi dalárda”, — egyet pedig Fekete József vezetése mellett az iparos tanoncokból alakult ifjúsági egyesület 40 tagu dalkara énekelt — Megtapsolták és megéljenztek Grosz Náczit remekül megírt és tisztelettel felvasolt költeményeért.

A tanoncokat az ipartestület és olvasóköri meg is vendégelte; vacsorát és 1—1 pohár sört kaptak. A 8 óra után megkezdett 150 teretűk vacsorán Kósa Mihály Ő felsége a királyt s később az egyetértést, Nagy Miklós a nagy nap emlékeztetést, Becker a hazafis polgárság jelen volt tagjait, Fekete József a nőket ellették. Vacsora után az ifjúság megkezdte a csárdást és táncoltak magyaros kedvel reggelig.

— **A petrozsényi gymnasium ifjúsága tanárai** kezeltetését dícsőretreméltó lelkesedéssel ülte meg a hosszú tél után oly örömmel fogadott ama megbecsülhetetlen szép napot, melynek neve márczius 15. Jól sikerült iskolai ünnepélyük által külső nyilvánítást adva a bennök élő és folyton fejlődő hazaszeretethez. A több számlamra betanított énekek sikeres előadása Vigh Nán-

dor áll. isk. igazgató tanító érdeme. Marer József tanárnak az ünnep méltatására vonatkozó gondolat készített szép felolvasást feszült figyelemmel hallgatta a jelenlévő közönség, megéljenzte a felolvasót. Privary János tanuló szépen előadott szavataival egyvel újból szaporította az elismerés számát, melyet fellépésével több alkalommal kiérdemelt.

— **A márczius 15-iki szabadság ünnepély** először ünnepeltetett meg Iszkronyban. Ez itt annál is inkább lélekemelő volt mivel a lakosság 90 százaléka románáság. A Maderspach-féle magániskola igen szépen volt felkészítve s már kora délután megtelt válogatott közönséggel. Ott volt az egész Maderspach család és sokan mások. Az iskolás gyermekek nemzeti kokárdával és nemzeti színű szallaggal voltak ellátva. A himnus elénekeltése után a „Talpra magyart!”, „Nemzeti zászlót!” stb. szavalták el a gyermekek. Boka János (gör. kath.) magyar érzelmű tanító rövid kivonatban esetelte az 1848-iki eseményeket. Az ünnepély „Kossuth Lajos azt üzenté” énekek fejeződött be mi igen szépen sikerült s ez is a tanító buzgóságának köszönhető. Megkoszorúzták az ünnepséget Maderspach Viktor köszönő beszéde.

Egy jelen volt.

— **Márczius Idusa Vulkánban.** A márcziusi lágy szellő lengette nemzeti zászlókkal és esti kivilágítással Vulkán község ünnepi díszit öltött, melyvel kifejezést adott annak, hogy a hazaszeretethez, azon érzelem, mely minden időben és körülmény közt változatlan. Délután fél 3 órakor a nagy Coloniában összegyűlt ünnepelő közönség zeneszó és hazafias dalok éneklése mellett felvonult a „Hunyadi” emlékoszlophoz, a hol Vulkán község öslakóinak száza már sorakoztak. Itt következett az ünnepi program exsecutioja: Himnus, énekelte a nagyközönség; a „Talpra magyart!”-t Fux Ernő lelkesedéssel és a közönség ki-kitörő tetszés nyilatkozatai közt szavalt, utána meg-megszakította a tetszés nyilatkozatoktól esetelte alapos és mély tudással a nagy idők eseményeit Huszth Aladár, végül pedig fellépett Vulkán csillaga Szabó Irén kisasszony, a ki Petőfinék a „Székelykehez” cz. költeményét szavaltta és bájos, csengő hangjaival a közönséget gyönyörködtette. A „szózat” éneklésével az ünnepelő közönség örömtől itasultán szétoszlott. Este a Prokopp-féle vendéglőben 120 teretűes társas vacsora volt, mely után féktelen és végtelen tánc következett.

—x—

— **Elnapolt kisajátítási eljárás.** A lupényi helyi érdekű vasút kibővítése tárgyában f. év márczius 13-ra kitűzött kisajátítási eljárás máskorra kellett elhalasztani, mert sem a tervek és összeírások nem voltak azt érvény követelményeinek megfelelően összeállítva, de még a bizottság egybeállítása sem felelt meg törvényességgel.

— Veszélyes lejtőre kerültünk. — A szerelem más táplálékot követel, a melyet kegyed még nem ismer, nékem pedig tilos kegyedet arra megtanítanom,

— Rósz barát! hát nem elég az ajkam, meg a szemem? E nap óta nem merte Irma átlépni a Dénes kisüzét, valamelyik uccán adtak találkát egymásnak.

Ezzel új fejezet vette kezdetét szerelmük regényében; diszkrebb, de változatosabb, telve kalandokkal és meglepetésekkel. Néha órák hosszú kaboroltak a széles utcák járdáin, meg-megállva a kirakatok előtt megkritizálva a járkelőket és nevetve egymás ötletein. Mikor késő este elváltak egymástól majdnem összeestek a fáradtságtól.

Egy napon Irma így szolt a fiatal emberhez;

— Barátom, fontos újságot kell önnek közölnöm. Családunk egy régi barátja, a ki gyermek korom óta ösmer, felajánlotta nekem a kezét. Már nem fiatal ember, közel ötvenéves, de gazdag, igen gazdag Adjon tanácsot, mit tegyek?

Dénes elsápadt.

— Én adjak tanácsot, a ki szeretem kegyedet? — Épen azért. Ki volna hozzám őszintébb, mint legjobb barátom? Kitél kérjek tanácsot, ha nem öntől? . . .

A fiatal ember nem válaszolt.

— Gondolkozzunk csak, — folytatta Irma. — Én szegény vagyok. Ön ugyan szeret, de elvenne-e feleségül is?

— Feleségül? . . . Istenem . . . magamnak is alig elég a jövedelmem . . .

— Lám! Én pedig nem élhetek örökön így, mint leány, a szülői házban. Előbb vagy utóbb ön is meg-nősül.

Akkor aztán egyedül maradok.

— Oh azt nem mondom! azt mondtam! . . .

Irma hosszan, szeretettel nézett Dénes szemébe.

— Hallgass ide kicsikém. Te nem ismered még a ervemet. Ha férjhez megyek, szabad leszek. Én gazdag.

Felesége olyan embernek, a ki legfeljebb atyámként tisztelhetek . . . Akkor zavartalanul szerethetjük egymást.

— De hisz rettenetes, a mit kegyed ajánl!

— Mit akarsz szívem! Az élet telve van rettenetességekkel.

Az okosság azonban megalkuszik velők. Én már megelégettem a szerénységet.

Néhány nappal később Dénes a következő levél-két kapta:

„Esküvőnk a jövő hónapra van kitűzve. Meg-kellett történnie. Nem szeretek, nem szerettem és sohasem fogok szeretni mást, csak önt. Várjon reám és őrizze meg emlékeimet. Ha majd elérkezik a nap, hogy másé kell lennem, önhöz sietek vigasztalásért. Fejemet rá hajtom az ön keblére és megittasodom halk hangjának édes suttogásaitól . . .”

Elmult az év, sok hosszú hónap. Dénes nem hallott hirt többé Irmaja felől. Egy reggel, a mint épen hivatalába sietett, karesu nő jött vele szemközt a nagy uton. Toilettejének diszkrét eleganciája a jóízű, előkelő hölgy benyomását keltette.

— Milyen meglepetés! Irma!

— Jó napot, kedves barátom!

— Ilyen korán már az utcán?

— Bevásárlásokat kell tennem. Ma délután utazunk. Férjem meglepetést szerzett nekem: Noviba visz néhány hétre . . .

Az asszony elhallgatott és Dénes is úgy érezte, mintha nem volna több mondani volójuk.

Irma hirtelen fölrezzent.

Két óra már! s háromkor indul a vonat, még el-késem! . . . a viszont látásra barátom!

Dénes némán megszorította a feléje nyújtott kezét. Többé soha sem látták egymást.

Néhány évvel később a fiatal ember megpillantotta egyszer valahol Irma alakját az utcán: de hirtelen befordult egy kapu alá, nehogy találkozzék vele . . .

Francziából.

— **Felvilágosítás.** Sárosy József megjelent Szerkesztőségünkben s bemutatta azon uri családok kö-szönőiratait, melyeket ő mint a temetkezési vállalat tulajdonosa a teljesített méltányos és tisztességes kiszolgálá-tért nyert.

— **Bánatában** özvegy Kun Jánosné petrozsényi lakosnő két napig sem élhetett túl férje halálát, kit e hó 15-én kísérték az öröknyalom helyére; márczius 16-án ő is a másvilágra költözött, csak egy kiskoru fogadott gyermekük volt.

— **Mindenki tudja,** hogy a Mauthner-féle impregnált takarmányrépamag a legnagyobb termést adja, hogy konyhakerti magvaiból a legjobb főzelék és zöldség terem és hogy virágmagvaiból fakad a legszebb virág. Szóval a Mauthner-féle magvak a legjobbak, készletei a legnagyobbak és árai igen olcsók.

— **Hadapródiskolai jelöltek felvétele** a cs. és kir. nagyszabedény hadapródiskolába. Az 1903/1904. iskolai év kezdetén (Szeptember közepe) ezen hadapródiskola I. évfolyamába körülbelül 40 jelölt fog felvételt. A II. és III. évfolyamba jelöltek csak üresedés esetén vétetnek fel, míg a IV. évfolyamba való felvétel nincs megengedve. A felvételi folyamodványok legkésőbb Augusztus hó 15-éig, és csakis a folyó 1902/1903 iskolai tanév egész évi iskolai bizonyítvány átvétele után, a hadapródiskola parancsnokságához küldendők be. A felvételi feltételekben a jövő 1903/1904-iki tanév kezdetén következő újítások jönnek életbe: a) A felvételre vonatkozó szabályokban felsorolt felszerelési tárgyak beszerzése (6 garnitúra fehérnemű és kesztyű, és 1 pár cipő) a szülőktől (gyámtól) többé nem követeltetik. b) Vagyontalan jelöltek, kik jeles iskolai bizonyítványt mutatnak fel és a felvételi vizsgát is jeles eredménnyel állják meg — addig csak 24 korona évi tanpénzt fizetnek, míg a hadapródiskolában is a jeles eredményben maradnak.

— **A fogyasztó közönség** egyetlen alkalommal sincs annyira az eladó lelkiismeretességének kiszolgáltatva mint amidőn **órát vagy ékszer** vásárol. Ezen ezikkél a legkevesebben tudják azt megállapítani, valjon elsőrendű tartós óra szerkezetet, avagy hibátlan kövű ékszer kaptak-e? És ezért teljes mértékben méltányolható a vevőközönség tétovázása amidőn ünnepi ajándéknak avagy egyéb alkalomra órát vagy ékszer felét akar vásárolni. Sajnos, hogy sok reklamáló dolgozó némely esetben nem is szakember kezében levő üzlet nem azt nézi, hogy vevőjét lelkiismeretesen kiszolgálja, hanem, hogy kétes értékű holmiján minél nagyobb haszonnal adjon tul. — Ily körülmények között őszinte örömlünkre szolgál, ha ezuttal egy általános elismert **szolid órára** terelhetjük t. olvasóink figyelmét. — **Polgár Kálmán budapesti óraművészt értjük,** (üzlete: VII., Erzsébet-körút 29 szám.) kinek egy évtized óta fennálló üzlete országos jó hírre tett szert, mert ő az egyedüli órák, a ki zsebóráit **minden helyzetben,** sőt a finomabakat még **hideg és melegben is kiregulázza,** ami által még a temperatura változásai sincsenek befolyással óráira. A vidéki közönség kényelmére Polgár Kálmán „A Műtövös” czim alatt egy képes albumot állított össze, a mi gondos fénykép után készült metszetekben mutatja be az immár nagy **népszerűségnek** örvendő és megbízhatónak elismert Polgár-féle órák és ékszerek ezer számára menő fényképeit. Ezen „Műtövös” czimú szaklap egyébként még azért is méltó az említésre, mert a társadalom előkelőségeit képező egyénektől számtalan elismerő és hála nyilatkozatokat tartalmaz, a melynek egyöntetűleg el-ösmerik, hogy az az öt évi jótállás amit Polgár Kálmán óráiért vállalt, nem üres frásis, hanem realis alapon nyugvó tény, amiért a czég tényleg meg is felel. Birjuk Polgár Kálmánnak abbéli ígéretét, hogy a kiadásában megjelenő „Műtövös” olvasóinknak közvetlenül ő hozzá címzendő felszólítására: ingyen és bérmentve meg-küldi.

— **Az Országos Munkás és Cselédségélypénztár** segélyezési statisztikája érdekes képet nyújt e rohamosan fejlődő intézmény működéséről. Mig az 1901. évben, tehát a pénztár első évében 38269 korona segélyt osztott ki a pénztár a tagok között, már 1902 vagyis a mult évben a segélyezési összeg 141.492 koronát tett ki. Meg nagyobb a segélyezés mérve a folyó évben, a melyben már eddig, tehát másfél hónap alatt 43.648 korona segély utalványoztatott. A pénztár fennállása óta tehát 3203 esetben 223.409 korona összeggel segélyezte tagjait. Ebből 267 esetben 66.913 korona jut a haláleseti segélyezésekre. Ez az összeg maga megezőfolja azt a téves állítást, hogy a mezőgazdasági munkásokat, a földmivelő népet baleset ritkán éri, mert hiszen a kiutalt segély mind baleset folytán volt esedekessé. Ugyanis a várakozási idő, a melynek eltelté után a pénztár bármilyen okból eredő munka-

képtelenség címén nyugdíjat ad tagjainak, még nem telt el, s így a fenti segély kizárólag mint baleseti segély lesz utalványozva. S hogy milyen súlyosak voltak ezek a balesetek, azt bizonyítja azon körülmény, hogy már a folyó évben 31 baleset folytán beált halálozás fordult elő. E 31 baleset folytán elhalt tagok névsorát következőkben közöljük: Frimel János (Privigye), Romhány Mihály (Török-Szt.-Miklós), Rusznák Hritor (F. Színevár) Stefanin Pál (Tonkháza) Molnár Gábor (Hajdu) Bednár József (Lieszkovecz), Oman János (Surány), Vaverka István (Kostlakó), Mészáros György (K. Tengelic), Somogyi Ferencz (Olesva), Sztudola András (Fancso), Nagy Mihály barna (Egerszolát), Őri Mihály (Szemecsecehi: új Dombóvár), Perla Mihály (Czabaj), Izregli Vendel (Szentcs), Horváth Mihály (Dunapentele), Brassói János (Kádár), Lipták György (Nagy-Szalonta), Prok János (Nagy Csecs), Dudás Mihály (A. Berecski), Székely András [Szereg], Mátyás József (Lábatlan), Fantner Károly (B. Szt.-György). Ezeknek családja 400—400 korona segélyt kapott. Mészák György Petrocz, Sztratinzky Samu (Bulkesz), Major Elek (Mező-hegyes), Petrán János (Mikéháza), Eicher Katalin (Billed), Hauser József (Püspökladány), Ursz Ilona (Keleczel), Veireich Mihály (Kara Bukova). Ezeknek családja 100—100 korona segélyt kapott.

— **Élőkerítés.** Kinek olcsó, örökös és teljesen áthatlan kerítésre szüksége van, azt csak Gleditschia (koronátövis, krisztustövis vagy tuskés lepényfa) eseményből készítheti legbiztosabban. Nagyobb és kisebb birtokok, hegyközségek, legelők, udvarok, majdok, kertek, temetők stb., stb., a legolcsóbban úgy keríthetők körül, hogy teljesen kulescsal zárhatók. Ezer esemete elegendő kétszáz méter kerítéshez. Minden rendeléshez rajzokkal ellátott útlatási utasítás mellékelik. Színes fenyvnyomatu díszes árjegyzékeket bárkinek ingyen és bérmentve küld az „Érmelléki első szőlőültvény-telep”, Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid, melynek lapunk mai számában megjelent hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

A vulkáni csata.

Vákáción vagyok otthon és mivel az ember ilyenkor tudvaleg nem szokott tulterhelve lenni dologgal, már-már elkezdett fogni az unalom.

Hogy ezen kellemetlen vendéget elűzzem, elhatároztam, hogy kissé barangolni fogok a hegyek között. Fegyveremet is magammal vittem, hátha Szent Hubertus puskacsővem elé hoz egy ártatlan snepfet melynek semmikép sem volt szándékomban kegyelmezni. De a szerencse nem kedvezve vállalatomnak s így a Kindetui lejtőjén végigmenve egészen a Vulkáni szorosig érkeztem. Itt leültem a dombon egy határhőre és gyönyörködtem a vidéken. Jobbról és balról kopár hegyeken és sötétzöld fenyveseken akadt meg szemem, előttem fekiadt Vulkán füstölő aknáival, zakatoló gépeivel amelyek szorgalmasan rendezik a szénét minősége szerint. Örültem a mozgalmas életnek mert hisz az ipar és kereskedelem gyarapodása az ország erősödését jelenti. De mégis szerettem volna ha valamely földön teli erő visszahelyezett volna vagy két évezreddel, mert hisz itt van a történelem szerint azon hely a hol Licinius Sura megverte a barbárokat úgy erőszakolva ki hadainak előrehaladását, hogy egyesülhessen Trajánus győzedelmes légioival. Ily gondolatokba merülve a Románia felé vezető hegyi útra tekintettem, hol óriási nagy embertömeget láttam a lejtőn lefelé jönni. Tán szomszédaink mozgósították dorobánczaik boeskoros hadait feleletül monarchiánk maczedoniái akeziójára? De midőn jobban odapillantottam láttam, hogy nem romániai, hanem római harcosok és előttük a diadalmas SPOR jelvénye. Mit látok? Római harcosokat, hisz ilyesmit legfeljebb egy gymnasium folyósoján felfüggesztett fali képen lehet látni, de nem a maga valóságában egy villamos üzemmel berendezett Separációval szemben.

Visszafordultam, hogy ezen reális képpel elűzzem agyamszülte fantázia alakjait. De mit láttam! Eltűntek Vulkán házai, eltűnt a vasuti állomás és a szeparáció sem volt semmi nyoma. A római had pedig rendben folytatja útját. Előlt lovagolt Licinius bitor takaróval borított lován, ezüst páncélja csillog villog a lemenő nap sugaraiiban, oldalán rövid kard, tokja ébenfából arany díszítésekkel, markolatja elefántesontból. Szénfekete haja a melyet keskeny aranypánt tart össze, lobog az esti szellőben. Sötétzintű arca elárulja aethiop származását, de látszik, hogy fájának legnemesebb sarkai közé tartozik, látszik, hogy királyi vér pezseg ereiben. Műveltsége Római, de ifjúságát Nubia szabad pusztáin töltötte, tanuskodik erről sasszemeinek pillan-

tása melylyel a térséget vizsgálja. Mellette kísérete lovagól, ha katona volnék azt mondanám: „Generalstab“, de hogy mondhatnám azt, az urak nem lovagolnak forsriftmessig Adjustirungban hisz még kengyelük sincsen! De minek kritizáljak még obstrukciónak vennék, annak pedig célja nincsen, hisz úgy is csak vagy kétezer év múlva fogják beadni a véderő javaslatot. Licinius után jön a nubiai légio, a vezér kedvencei kik vitézségük miatt a melyet sok esatában tanusítottak mindnyájan elnyerék a Római polgárjogot. Erős edzett férfiak sötét arcvonásokkal érez izmokkal, Katona köponyegüket összevonták, mert a sivatagok forró lehetéhez szokva kissé fáztak a havasi légben. Majd két Itáliai légio következett. Az utocapatot egy germánokból sorozott légio képezte, ezek csak abban különböztek a többiektől, hogy sisak helyett a medvének nyersen lehuzott fejbőrét viselték. Most nem messze tőlem megálltak, hogy táborát üssenek. Hallottam a centuriok és decuriok harsány hangon kiadott parancsait zengzetes latin nyelven a miképen azt legfőljebb Liviusban olvashatjuk. De a fáradt katonák nem térhetek nyugalomra, mert a kémek jelentették, hogy a mostani Farkasvölgy bükkössel birított lejtője telve van lappangó barbárokkal, a kik csak a nap lementét várják, hogy megtámadhassák a Római tábor Licinius rögtön küldött egy légio egy Római vezérlete alatt, hogy a Dákokat kiűzze leshelyükből.

A légio a parancshoz híven egyenesen a jelzett helynek tartott, de nem ismervén a Zsil medrét haboztak átkelni. Ezen habozásuk által felbátorodva a barbárok maguk támadtak. Végre átkelve a folyón a Rómaiak újra előre haladtak támogatva a hozzájuk besztott lybiai paritytyásoktól, a kik köhajtásukkal elboriták az ellenség sorait. Majd közelebb érve lándzsarohamot próbáltak, de a barbárok oly hevesen védtek magukat, hogy a Rómaiak kezdtek hátrálni. E közben Licinius kíséretével fölszállott azon magaslatra melyen én magam voltam, hogy jobban megfigyelhesse a harc lefolyását. Midőn látta a légio visszavonulását haragosan dobantott lábával: Átkozott elpuhult Itáliai! Már az ellenség első rohamára lankadni kezd. Ilyen emberre nincs szükség férfiak csatájában. Otthon Falernumi villájában dözsölés után szeretője buja csókjai közt Anakreon dalait énekelve megállja helyét. Herkulesre mondom e nyomorult miatt még elfoglalja a barbár a magaslatot s nehéz dolgunk lesz az átjáratot kieroszakolni. Ezen szavak után kíséretéhez fordult: Adassatok jelt a nubiai legionak, hadd támadja meg oldalról a dákokat, látom a derék katonák már égneek a harc vágyától. Az itáliaiak majd kíséretéhez fordult: Adassatok jelt a nubiai legionak, hadd támadja meg oldalról a dákokat, látom a derék katonák már égneek a harc vágyától. De nem a harezí kürt szolt hanem a szeparáció gözkürtje.

Maderspach János.

Felelős szerkesztő: Nagy Miklós.

Kiadótulajdonos: Figuli Antal.

NYILTTÉR*)

Tekintetes

Szücs Béla urnak

Helyben.

Megbizása folytán megjelentünk Erdélyi Mihály urnál, hogy az Ön nevében tölle az önön elkövetett sértő nyilatkozatért elégtételt kérjünk; mire ő kijelentette, hogy semminemű elégtételt nem ad.

Ezzel az ügyet részünkről befejezettnek tekintjük és a megbízatásról ezennel lemondunk.

Petrozsény, 1903. március 20.

Tisztelettel:

Kárász Elemér.

Kohn Rezső.

Nyilatkozat.

Erkölcsei kötelességemnek tartom úgy a „Casino“ mint a „Polgári Olvasókör“ t. tagja érdekében is első sorban e helyen mutatni be Erdélyi Mihály petrozsényi lakos takarékpénztári könyvelőt, azt a valóságos talni uri embert, a kinek van arca bőre és elég merész arra, hogy durva sértéseket osztogasson, de arra már pipogya és gyáva fráter, hogy az embertársain ejtett sértésekért elégtételt is adjon.

Petrozsény, 1903. március hó 20.

Szücs Béla.

*) E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Egy nőtlen emberről takarításért egy korosabb nő vagy férfi szabadlakást kap.

Tudakozodjanak a Kiadóhivatalban!

Pürdő Petrozsény központján.

A főutezán a RUDER-féle ház udvarában levő épületben berendeztem a legkényesebb kiválmaknak is megfelelőleg egy fürdőhelyiséget, hol a nap minden szakában meleg és hideg kádfürdő vehető igénybe személyenkint 50 fillért.

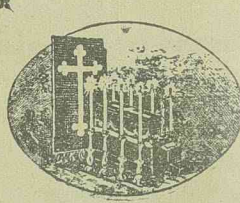
Férfiak délelőtt 7 órától 12-ig és este 7-től 9-ig a nők pedig déli 12 órától este 7 óráig fürödhetnek.

Jegyek csakis Kráusz József főtéri órástületében kaphatók.

Szíves pártfogást kérve vagyok kiváló tisztelettel:

Ujvári Ede

műlakatos.

Sárosy József

Első Temetkezési Vállalat.

Petrozsény

elállal mindenféle temetéseket **vidéken is** *és pedig a legegyszerűbbtől a legdíszesebb kivitelig*

A „**TEMETKEZÉSI VÁLLALAT**” Petrozsényben raktáron tart dús választékban érc- és fakoporsókat, továbbá finom nickkoporsókat, sarkop-lágot, mindenféle szemfedeleket, érc-, mű-, és élővirág koszorúkat, szallagokat, viasz- és szurok fáklyákat. **Fakoporsók 2 kortól kezdve feljebb, érckoporsókat gyermekeknek 14 koronától feljebb, nagynak 1 öl nagyságban 70 kortól feljebb 400 koronaig. Díszes öntöttvas sirke resztet, sirkerítéseket ugyisintén márvány sir-emlékeket.**

A „**TEMETKEZÉSI VÁLLALAT**” Petrozsényben elvállal kápolnák, termek, szobák bevonását gyászszal, hullák elszállítását és hozatalt, szóval minden a temetéshez szükségeset kel-lékekkel.

A gyászeset megtörténtével, a hozzátartozók bármí módon tett értesítésére — **vidékre is** — a lehető legrövidebb idő alatt a vállalat megbizottja tiszteletét teendi a rendelmény átvétele végett és gondoskodik annak gyors és pontos kiviteléről.

„**TEMETKEZÉSI VÁLLALAT**” Petrozsényben

gyászszalmák és gyászfátyolok nagyraktára.

Gyászruhák hölgyek és urak számára 12 óra alatt elkészíttetnek.

A legesekélyebb rendelménynél is gyors és pontos kiszolgálás biztosítottatik.

Sürgönyezim: **Első Temetkezési Vállalat Petrozsény.**

U J

U J

SZÜSZER ÉS TÁRSA

DIVATÁRU ÜZLET. PETROZSENY, (ULLMAN-féle ház).

Teljesen újonnan berendezett üzletünket a következő tavaszi időnyre a legdivatosabb árukkal láttuk el, úgy hogy képesek vagyunk a m. t. közönség minden igényét kielégíteni. Bátorkodunk szíves figyelmüket a következő cikkekre fölhívni: a legdivatosabb ruha szövetek, selymek, batist, saten, caston, és sepfűrek. Férfi- és női ing, gallér, mannsetta, nyakkendő, harisnya, derék-fűzők, kesztyű, szalag, csipke, zsinor, selyem-pamut, eső- és napernyő.

És kérjük a m. t. vevő közönséget, hogy szükségletük fedezése előtt üzletünket megtekinteni szíveskedjenek, hogy áruink olcsó és jóminőségéről személyes meggyőződést szerezzenek

Tisztelettel:

Szüszér és Társa.

3-6.

28-50

Verlangen Sie

gratis und franco

meinen illustrierten Preiscatalog m.
über 500 Abbildungen vom
Uhren, Gold-, Sieber-, u. Musik-
waren

HANNS KONRAD
Uhrenfabrik und Exporthaus
BRUX Nr. 331 (Böhmen).

FISCHEL VOGEL

ÁRUHÁZA A „ZÖLD HÁZ”-hoz
PETROZSENY.

Van szerencsém Petrozsény és vidéke nagy-
érdemű közönségének becses tudomására adni,
hogy bécsi és bpesti bevásárlásom alkalmával
sikerült szert tennem olyan árukra és olyan
árban, hogy képes vagyok a versenyt kiállni
minden kereskedővel szembe és az igen tisztelt
vevőknek potom áron — szükségletük esetén —
a következő árucikkeket kiszolgáltatni u. mint:

Férfi, női és gyermek cipők, férfi ingek, gal-
lérók, kézelők, férfi, fiú és gyermek kalapok.
Női és leányka kalapok, férfi ruhák, nadrágok
és felöltők. Mindenemű nyakkendők, női gyer-
mek és férfi harisnyák. Cretonok, vollok, szati-
nok, battisztok, chiffonok és vásznak. Női szö-
vetek, ternok nagy választékban. Oszfordok,
kanavaszok, keresztelő kelengyék. Női kabátok
és gallérok. Paplanok, kötények és alsó szok-
nyak. Ágyterítők, függönyök, abroszok. Nap- és
esőernyők. Fűzők és mindenféle kendők nagy-
választékban. Női ingek és corsettek.

Fenti áruk a legjobb minőségben és a
legolcsóbb árakban nálam kaphatók.

Butorokban nagy választék.

Sirkoszorúk és temetkezési cikkek.

FISCHEL VOGEL.

Both János Petrozsény.

Temetkezési vállalat Petrozsényben.

Midőn nagymérvű anyagi áldozatok árán
létesítettem az új temetkezési vállalatot s be-
rendeztem úgy, hogy elvállalhassam és elvállal-
hatok ma is temetéseket a leggyorsabbtól a
legdiszesebb kivitelig, — czélom az volt, hogy
megszüntessem azt a szörnyű drágaságot a
melvél éreztettek nem egyszer — felhasználva
az ilyen szomorú alkalmat — a gyászoló csalá-
dokkal.

Isten ovjon mindenkit csapástól, de ha
már a kérésselhetetlen végzet sújtott, miért ne for-
dulnánk ahoz a temetkezési vállalathoz a mely a
legmagasabb kívánalmaknak is képes megfe-
lelni és mégis a legolcsóbb.

Éppen ezért utoljára berendeztem üzlete-
met s állandóan készletem tartok: minden-
féle egyszerű és finom ércz- és fakoporsókat,
továbbá finom nicklkoporsókat, szemfedeleket,
koszorúkat, szallagokat stb. elvállalok minden-
féle temetéseket, ravatalokat világítással együtt
úgy helyben mint vidéken is és pedig a leg-
egyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig a legju-
tányosabb árakban. — Gyermekkoporsók 2 ko-
ronától feljebb, melyhez fejfakeresztet teljesen
ingyen adok, nagynak 1 öl nagyságban 6 ko-
ronától feljebb 20 koronáig; egy temetéshez
szükséges kellek, u. m. koporsó, szemfedél
párna, lepedő, gyermeknek 6 koronától feljebb,
nagynak 12 koronától feljebb. Márványszínű
gyermekkoporsók 2 koronától, nagykoporsók 6
koronától feljebb keresztel vagy fejtával együtt.
A gyászeset megtörténte után nyert bármí ér-
tesítésre — vidékre is — a legrövidebb idő
alatt tiszteletemet megteszem, a rendelvényt
átveszem és gondoskodom annak gyors és pon-
tos kiviteléről.

Mély tisztelettel maradok:

Both János.

Petrozsény, a kórház mellett.

Sürgőnyczim: Both János Petrozsény.

Minden vevő jogosítva van az árut (eredeti csomagolásban) az alant említett
intézetben (Wien IX.) díjmentesen megvizsgáltatni.

Az első Triesti Cognac párlati intézet (Destillerie.) CAMIS és STOCK
BARCOLÁBAN TRIEST MELLETT ajánlja belföldi

GYÓGY-COGNAC-ját

mely francia módszer szerint készült és az általános ausztriai gyógy-
szerész egyesület kísérleti állomása ellenőrzése alatt áll.

1/1 palack 5 korona 1/2 palack 2'60.

10 palack megrendelésénél 10% engedmény.

Petrozsényben kapható Klein Mór örökösei fűszerkereskedésében.

Minden vevő jogosítva van az árut (eredeti csomagolásban) az alant említett
intézetben (Wien IX.) díjmentesen megvizsgáltatni.

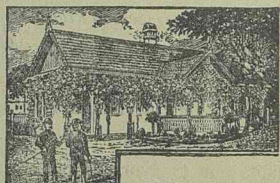
8-52

Vegyi ellenőrzés a cs. és kir. bel-
ügyi ministerium által jóváhagyott
kísérleti állomás és élelmiszerek
vizsgáló intézete által Bécs IX.
Spitalgasse 31.

Vegyi ellenőrzés a cs. és kir. bel-
ügyi ministerium által jóváhagyott
kísérleti állomás és élelmiszerek
vizsgáló intézete által Bécs IX.
Spitalgasse 31.

• Szőlőlugast ültessünk

minden ház mellé és házi kertjeinkben.

Erre azonban
nem minden sző-
lőfaj alkalmas,
(bár mind ku-zó
természetű) meri
nyugodt szívvel ha-
mozni is, természet
nem hoz, ezért
sokan nem értek
el eredményt ed-
dig. Hol lugasnak

alkalmas fa okát állították, azok főven
ellátják harukát az egész sző bérés
idején a legkínzóbb muskataly és
más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt
megterem s nincsen oly ház, mely-
nek fala mellett a legcsekélyebb gon-
dozással felnevelhető nem volna,
ezenkívül más épületeknek, kertek-
nek, kerítéseknek stb. a legremekeb-
b helyet is el foglalja az
egyikre használható részekből. Ez a legháladosabb
gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vo. alkotó szíves lénygyo-
matu katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik
meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja.
Ermelléki első szőlőültetvénytelep Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

12-12

Unghváry
László

(Czegeled) 300 holdas bor-

termő szőlőtelepnek, továbbá

gyümölcs- és szőlőiskolájának

árjegyzéke megjelent, hol 5 krajczár-

tól kellel nemese szemetek, 2 forinttól

teljele sima és gyökerez szőlővesszők;

továbbá — 10-18 forinttól kellel saját-

termésű rendkívül finom újborok kap-

hatók. Ezenkívül mindenféle gyümölcsfa-

vadoncz, cseke- és gleditschia-csemetek.

Tessék árjegyzéket (borról is)

kérni.

Ny. Figuli Antal gyorsajtóján Petrozsény.